

El problema de Saxònia

El bressol de la reunificació lluita més que altres regions alemanyes amb més fronteres i ments més obertes

© The Economist

Els saxons poden estar orgullosos de celebrar el 25è aniversari de la reunificació alemanya el passat 3 d'octubre. Foren els primers alemanys de l'est a sortir al carrer el 1989 cridant "Wir sind das Volk" ("Som el poble"), una petició per la llibertat dels seus governants comunistes. Durant mesos, la seva protesta pacífica es va escampar per tot el país i va enderrocar el Mur de Berlín. En menys d'un any, Alemanya de l'Est es dissolgué i Saxònia es convertí en un dels 16 estats federals del país unificat.

Actualment els saxons estan associats a una causa diferent. Els membres d'un moviment xenòfob que es fan anomenar PEGIDA, abreviatura de Patriotes Europeus contra la Islamització d'Occident, han marxat per la capital de l'estat, Dresden, cada dilluns durant el darrer any. Sols un 0.1% de la població saxona és musulmana (la mitjana alemanya és d'un 5%), i els forasters en general són escassos. Però els manifestants criden de nou "Wir sind das Volk", aquesta vegada en un tònic preocupant.

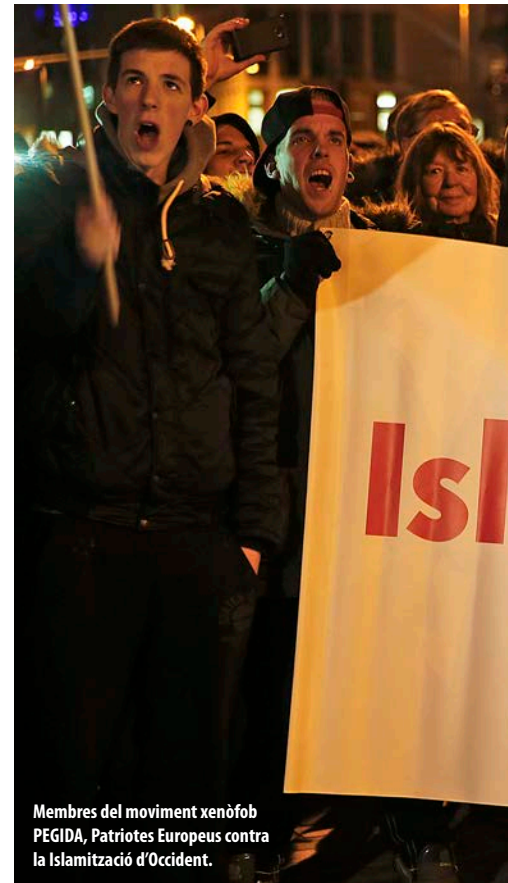
Alguns saxons no sols criden. Mentre uns altres alemanys rebien refugiats àrabs, africans i d'altres al país amb dolços i flors, els neonazis atacaren asils prop de Dresden. Durant dues nits combatieren amb la policia al poble de Heidenau, on centenars de refugiats s'estaven instal·lant en una antiga tenda de bricolatge. Les imatges a la televisió eren tan per-

torbadores que els polítics començaren a visitar Heidenau com qui visita una catàstrofe natural. Sigmar Gabriel, el vicecanceller i ministre d'economia, es va referir als esvalotadors com a "multitud", i aquests respongueren cantant sarcàsticament "Som la multitud". Angela Merkel, la cancellera, declarà desafiadorament que no havia d'haver-hi tolerància per a l'intolerant. Les dones sostenien pancartes que deien "una traïdora per al poble".

Arran dels esdeveniments de Heidenau, es reprengué un antic debat: els alemanys de l'est, i especialment els saxons, són més xenòfobs que altres alemanys? Els líders dels cinc estats que conformaren Alemanya de l'Est, advertiren sobre els estereotips i assenyalaren que la majoria eren tolerants. Ambdós, la senyora Merkel i Joachim Gauck, el president d'Alemanya, són de l'Est. Els atacs a asils han tingut lloc pertot arreu al país.

Tot cert. Però la violència d'extrema dreta es més comuna a l'est. L'any passat, quasi la meitat dels atacs racistes a Alemanya tingueren lloc a la part est, encara que sols té un 17% de la població i sols rep un 16% de refugiats. Segons Pro Asyl, una fundació que ajuda els refugiats, dels centenars d'agressions a ells o als seus refugiats durant la primera meitat d'aquest any, el 60% ocorregueren a l'est. Saxònia és una zona de conflicte.

Les votacions contenen la mateixa història. L'NPD (Partit Nacional Demòcrata d'Alemanya), un partit neonazi que el Govern estatal intenta prohibir, guanyà un

Membres del moviment xenòfob PEGIDA, Patriotes Europeus contra la Islamització d'Occident.

insignificant 1% general a Alemanya en les eleccions europees l'any passat, gràcies a la qual cosa està representat al Parlament estatal de l'est a Mecklenburg-Pomerània Occidental. En la legislatura saxona també ho estigué fins al 2014, quan no va aconseguir el 5% necessari per ser representat; d'acord amb les enquestes guanyaria escons de nou si avui hi hagués eleccions. A Saxònia, l'NPD obtingué millors resultats als comtats del sud-est de Dresden, entre Heidenau i la frontera txeca, i guanyà més d'un 10% en alguns. Un altre partit xenòfob però menys extremista, Alternativa per Alemanya, també apareix entre els primers a les enquestes.

Conegut com la "Suïssa saxona" per la seua pintoresca muntanya de pedra arenosa esculpida pel riu Elba, aquest cantó d'Alemanya ha sigut immortalitzat pels romàntics alemanys com ara el pintor del segle XIX Caspar David Friedrich. El veïns s'aferran a una glòria perduda fa temps, que data del segle XVIII amb August el Fort, el governant saxó més sofisticat i libidinós ("Tots els saxons tenim dins un August petit", acudit local). Però també han alimentat històricament un sentit de

victimisme i desconfiança pels forasters. Detestaven els prussians al nord, fins al punt d'aliar-se desastrosament contra ells amb Napoleó. Dresden plora la seua destrucció, pel bombardeig aeri aliat de 1945, més solemnement que qualsevol altra ciutat alemanya.

Mentre formaven part de l'Alemanya de l'Est durant la Guerra Freda, els saxons se sentien especialment aïllats perquè, lluny del teló d'acer, excepcionalment re-

bien senyals de televisió d'Alemanya Occidental. D'altres alemanys de l'est anomenaven la regió "la vall dels ignorants". Com altres de l'est, els saxons encara se senten estranyats en l'Alemanya reunificada. Des de 1995 la recuperació econòmica amb l'oest s'ha estancat. La productivitat laboral per persona es manté al 76% de la mitjana de l'oest i probablement es mantingui així durant 25 anys més, diu Joachim Ragnitz a l'oficina d'Ifo

de Dresden, un departament d'estudis molt conegut. La migració neta a l'oest ha disminuït, però la fuga de cervells fou llarga i els seus efectes han persistit.

Junts

Saxònia té el millor sistema educatiu d'Alemanya, junt amb Baviera a l'oest. La Universitat Tècnica de Dresden ocupa un lloc proper a la millor del país. Leipzig i Dresden tracten de donar-se a conèixer com a "Silicon Saxony". Fa poc, a Dresden va tenir lloc un esdeveniment anomenat "Dies de posar-se en marxa 2015". Però als líders acadèmics encara els preocupa que els estrangers siguin reticents a traslladar-se a Saxònia a causa de la seva reputació d'intolerància. Un metge de l'oest d'una clínica universitària, que es va traslladar a Dresden fa dos anys, diu que "els saxons envien senyals que resulten intolerables per a mentalitats internacionals. Mai no m'he sentit tan foraster mentalment com ací".

Molts saxons encara consideren els forasters -junt amb la reunificació, el capitalisme i la globalització- una amenaça per al seu estil de vida. Atesa la recent afluença de refugiats a Alemanya, musulmans de pell obscura i altres forasters arriben en quantitats que els saxons mai no havien vist. Molts residents s'ofereixen voluntaris per ajudar-los. Alguns protesten contra els neonazis, mentre que altres són agressius. Un resident de Pirna, "la porta a la Suïssa saxona", recorda l'obertura de la primera tenda de kebab turc a la dècada dels 90, a la qual els veïns respongueren amb samarretes que lloaven les salsitxes típiques. ●

Traducció d'Àngela Perelló

Avancem junts

Port de Barcelona

Port de Barcelona, el primer hub logístic del sud d'Europa.